

Protokoll Ålands Skärgårdsnämnds möte 1/2021

Tidpunkt Onsdagen den 3.3.2021

Plats Videolänk [Klicka här om du vill delta i mötet](#) (teams)

Närvarande: Näringsminister Fredrik Karlström, ordförande

Marja Tuomola, Brändö

Satu Numminen, Kumlinge

Madelene Ahlgren-Fagerström, Kökar

Johannes Jansson, Kökar

Björn Rönnlöf, Sottunga

Matilda Erikson, Vårdö

Niklas Oriander, KD Kumlinge

Johan Rothberg, KD Kökar

Kristoffer Barkar, KD Vårdö

Susanne Strand, Byråchef, ÅLR

Agneta Wackström, Verksamhetsledare, Företagsam Skärgård

Agenda

1. Mötets öppnande

Ordförande Fredrik Karlström öppnade mötet kl.13:01

2. Föregående protokoll 2/2020

Protokollsförslaget från föregående möte som hölls den 11 november 2020 går igenom och justeras med några rättelser. Under paragraf 4, blir punkt 3.2, punkt 4.2. samt med tillägget att infrastrukturminister Wikström har besökt Sottunga. Punkt 4.1 rättas att discgolfbanan är på Seglinge.

3. Gott exempel om/för/från skärgården

3.1 Hälsningar från Skärgårdskommunerna alla kommunerna får 2 min var.

Kökar, Madelene Ahlgren-Fagerström och Johan Rothberg

Kökar kommun har positivproblematik. Många unga vill flytta till Kökar för att jobba hos lokala företagare samt på distans. Dessa personer står nu på kö för att få hyresbostad.

Ny bro byggs i Karlby vid skolan.

Kommunen har frågat lokalinvånarna om de har bostäder som de inte använder själva men de gav inget napp.

Företagarna som drivit Skärgårdsbröd har tagit över butiken och därför söker nu bageriet ny ägare.

Ledamot Ahlgren-Fagerström vill också lyfta att färjfastets väntsal behöver renoveras.

KD Rothberg, frågar ordförande om ordförande har följt upp vad som diskuterades under förra mötet, om att Landskapet möjligen skulle hjälpa till med finansiering av bostäder i skärgården. KD Rothberg berättar vidare att han gjort en utredning på att bygga småhus i det planerade området Torpparbyn. Småhusen skulle byggas av ett bostadsaktiebolag. Invånarna kan sedan lösa in husen när de har bestämt sig för att stanna. Då använder Bostads AB (BAB) försäljningsvinsten för att bygga nya hus.

Ordförande Karlström svarar att han inte frågat vidare om finansiering av nybygge i skärgården. Ordförande fortsätter med att det lönar sig att fråga infrastrukturavdelningen och bostadsenheten om stöd för konkret projekt som detta. De kan kanske ta fram nya stödprinciper eller annat.

Sottunga, Björn Rönnlöf

Under år 2020 har Sottunga kommuns invånarantal stigit med 17 st nya invånare. Ökningen kommer med inflyttning från Sverige. Det är barnfamiljer från olika ställen som inte tidigare haft något gemensamt och alla 15 barn är under 17 år. Intresset har fortsatt detta år och kommunen har 3 st lediga bostäder men om alla intresserade kommer, räcker de inte till. Kommunen tar hand om de nyinflyttade på bästa sätt. Kommunen har inte ännu gjort klart vad de nyinflyttade livnar sig med. Skolan ett frågetecken, när den dagen kommer. Men inflyttade kanske föredrar hemskolning.

Salteriet har ny krögare inför denna sommar.

Kommunen har också utträtt om butiken kan flytta till hamnen men den idén har inte en bärande kalkyl. Det kommer bli knepigt att de får lönsamhet.

Kassan håller på att bli tom. Kommunen har sökt bidrag av landskapet och på samma gång berättat Sottunga är intresserade att ingå i en grupp för att samgång med andra kommuner.

Ordförande Karlström hälsar att Landskapet jobbar vidare med ärendet.

Kumlinge Satu Numminen och Niklas Oriander

Ledamot Numminen bad Sottunga att hålla ett öga på inflyttningsströmmen och kolla hur de finansierar sitt leverne. Detta för att kunna säkra framtiden för kommunens invånare.

Kommunen har gjort en förfrågan till Kumlingeinvånarna för att få en uppfattning av husanvändningsgraden.

Husinventeringen gjorde kommunen i februari 2020. Detta har följts upp i redan 20 år. Husanvändningsgraden har ökat och flera hus har tagits i bruk. För ungefär 10 år sedan stod 15 hus tomma, nu kanske 5st.

Ledamot Numminen fortsätter med att visa intresse för Käkars idé om BAB och följer med utveckling där. Kumlinge kommun har ett bostadsområde, Vårholm, var 7/10 tomter är sålda, men kommunen kan ändra på detaljplanen om BAB blir aktuellt med stödfinansiering osv.. Alla lägenheter på Kumlinge är utyrda för tillfället.

Befolkningsstrukturen i kommunen oroar ledamot Numminen. De håller mera begravningar än dop i kommunen.

På Kumlinge har redan 20% av befolkningen vaccinerats för COVID-19. Detta är ett klart tecken på hur befolkningsstrukturen ser ut idag. Pandemin har dessutom påvisat hur sårbart samhället är. Om någon från personalen i centralköket eller butiken måste sättas i karantän eller själv blir smittade, finns det ingen som hoppar in.

Kommunens näringslivsnämnd hade möte där man tog pulsen på företagare hur man känner inför sommarsäsongen 2021. I fjol kände företagarna att COVID-19 är ett stort farligt monster. Ovetskapen gjorde sitt men i år är företagarna lugnare. Nu vet de att de kan gå runt. Alla skall bara sitta lugnt i båten och vänta. Ledamot Numminen lyfte att Ålandstrafikens prissättningssystem med att reducera färjeturer med mindre passagerare är ett bra sätt att fylla färjorna. Men att ge böter åt skärgårdsbor som pga. saker som de inte kan påverka, blir försenade till färjan får böter, är inte ok. De skall inte bestraffas för att bilen tex. inte var klar i tid.

KD Oriander fortsatte med att konstatera att kommun frågan ligger och ruvar. Kommunstruktur bör kollas, samlas och tittas på framtiden tillsammans.

Vårdö Kristoffer Barkar och Matilda Erikson

Har haft bra inflyttning men lider också av bostadsbrist. Kollar vad de finns för möjlighet med ödehus. Företagaren är intresserade att renovera och bygga redan innan COVID-19. Kommunen har sålt mark för nya bostäder. Behövs fler bostäder för arbetare. Detta har kommit fram när kommunen nu har två tjänster ute. Många frågar om de finns boende på Vårdö, men det har då kommit fram att om ej bostad, ingen tjänst som vill sökas.

Nytt för i år är att Sandösund skall få egen discgolfbana.

Kommunen har investerat i konst av Runar Salminen. Salminens verk är skall ställas ut på utställning.

Kommunen skall också stats på turismen genom att göra nya skyltar

De kommer nytt Hopptorn till Båthusviken.

Kommunen har befolknings rekord i antal personer på Vårdö enligt ledamot Erikson. Trafiken är ett frågetecken samt hamnen Hummelvik med frågor om vem får boka turer mm. De finns mycket varor som företagarna på Vårdö behöver transporterat. Ett möte var bokad med infrastrukturminister Christian Wikström men pga COVID-19 blev framskjutet. Ordförande Karlström påpekar att detta är en fråga till Trafikrådet.

Brändö, Marja Tuomola.

Ledamot Tuomola berättar att det är ett ekonomiskt tufft läge i kommunen.

Kommunen sitter i arbetsgrupper och funderar vad de skall göra. De funderar nu på att göra strukturella omändringar. Brändö så som Kökar och Kumlinge har slut på bostäder. Bellarshamn bostadsområdet har det nyligen sålts en tomt för radhus. Av området är 10 av 22 tomter sålda.

Turism fronten för ett år sedan var de tufft men nu ser det ok ut. Positivt bra säsong. Yngre krafter på gång.

3.2 Ålands Landskapsregerings hälsningar till Skärgården

Regeringen kämpar på. Har haft plenum alla dagarna som ordförande kommer ihåg även helger. Detta för att utlåtande skall regeringen ha svar på inom 22h. Ordförande Karlström fortsätter med att konstatera att dialogen med Finland är bra men det samma gäller inte kommunikationen.

Dialogen mellan näringsministrarna i Åland och Finland är bra.

Ekonomifrågor är också på gång. Regeringen behandlar nu tilläggsbudget 1 (plenum i morgon) och 2 senare.

För Visit Ålands verksamhet har ett förslag om att öka budgeten med 300.000€. De behöver pengar för att marknadsföra Åland, och hur säkert de är att resa hit. Visit Åland kommer också ingå i en arbetsgrupp som Visit Finland har gjort, för att locka svenskar till Finland.

Ledamot Numminen lyfte också att de skall kännas tryggt att resa inom Åland med skärgårdstrafiken. Den för inte glömmas bort i detta marknadsföringssammanhang som Visit Åland ska lyfta. Lika så skärgården med att lyfta Åland som ett tryggt samhälle som har små attraktiva skolor och småsamhällar.

Ledamot Ahlgren-Fagerström delar ledamot Numminens åsikt, de skall kännas tryggt att resa med skärgårdsfärjorna. Hon fortsätter med att lyfta att Galtby parkeringen är för liten på Korposidan. Hon har lyft frågan till Transportbyråns byråchef men ännu inte fått ett svar. Hon önskar att Näringsministern skall ta upp frågan med byråchefen. Detta skulle förhoppningsvis öka Södra Linjens passagerartrafik.

KD Rothberg är inte nöjd med Visit Ålands insatts gällande ringvägen. Han vill att alla transportmöjligheter skall marknadsföras likvärdigt samt att visit Åland bör lyfta sitt marknadsföringsfokus från centralorten till hela Åland.

KD Rothberg vill lyfta frågan till regeringen om restriktionerna angående COVID-19 borde kunna bestämmas lokalt för att kommunerna har olika förutsättningar

Ordförande påtalar att restriktionerna gällande COVID-19 är Landskapsomfattande och kommunerna behöver anpassa sina verksamheter i enlighet med rådande pandemirestriktioner. Ordförande fortsätter med att återkoppla till Galtby dialogen som hölls tidigare att diskussionen skall tas upp i Trafikrådet.

Övriga informations ärenden från ordförande.

- Ny jaktkortsbeställning online, skickas hem per post.
- Skärgårdstrafikens digitaliseringsresa pågår.

- Kostandsstöd 3 kan snart sökas som inte påverkar likviditets stödet.
- Regeringen kommer gå med underskott många år framåt. Det kommer bli en utmaning att hitta pengar för offentlig verksamhet.

4. Ö för Ö – status

Ö för Ö – Föglös workshop kommer ej att hållas 5.3.2021, pga. det rådande pandemiläget. Workshopen flyttas april/maj.

Slutseminarium senare under sommaren 2021 tillsammans med Ester Laurell.

5. Två konkreta åtgärder för Skärgården

Företagsam Skärgård har fått 10.000€ för att driva projekt för år 2021.

a. Inflyttning till Skärgården

Företagsam Skärgård har frågat Skärgårdskommunerna under två tillfällen via epost (8.2.2021 samt 1.3.2021) att ge förslag till representanter till en styrgrupp som skall leda inflyttningsarbete vidare.

Se bilaga1 för mera information och inflyttningsgruppens arbete.

Ledamot Numminen önskar att Företagsam Skärgård skall få tillgångar till andra aktörer från näringslivet till detta inflyttningsarbete. Hon frågar om ordförande Karlström kan tilldela resurser från Åland Living och Visit Åland.

Från Visit Åland skulle en grafisk designer, marknadsföringsassistenten samt Marketing Manager kunna frågas med i arbetet. Den tidigare grafiska designern har tidigare arbetat för Företagsam Skärgård och känner till skärgårdsfrågor. Marketing Managern är en duktig marknadsförare som skulle vara en tillgång för detta arbete.

Som näringsminister, kan inte ordförande lova andra tillgångar än Åland Living. Ordförande har inget mandat att lova arbetskraft från Visit Åland.

Skärgårdsnämnden vill gärna se att Visit Åland jobbar aktivt för inflyttningsfrågan.

Beslut: Företagsam Skärgård återkommer till nästa Skärgårdsnämndsmöte med den utnämnda styrgruppen. Nästa styrelsemöte är 26.3.2021 där styrgruppen kan utses. Inflyttningsstyrgruppen skall fortsätta med en kartläggning och projektplan som möjligen kan presenteras till nästa Skärgårdsnämnds möte.

b. Ringvägen

Ordförande Karlström har startat förankringsprocessen gällande Ringvägen som KD Rothberg presenterade under mötet 11.11.2020. Under dagens möte berättar ordförande om sina idéer och resultat, samt fortsatt förberedning gällande nästa steg.

Landskapets skall vara den koordinerande aktören för den digitala biten samt infrastrukturen som tex. skyltarna.

Ordförande förklarade hur han såg siffran 100 på kartan, från KD Rothbergs presentation och framför nu idén om Ringväg Åland 100. Detta skulle vara något som blir kvar efter Åland 100 projektet. Loggan skulle finnas kvar på skyltar och ringvägen. Detta skulle bli hela Ålands Ringväg. Till denna väg kan vi koppla på discgolfbanor och olika sevärdheter samt restauranger och övernattningsmöjligheter. Ordförande föreslår att Skärgårdsnämnden skall äga frågan. Vi måste börja med en förändringsgrupp Ringväg Åland 100. I denna grupp bör vi ha med Visit Åland, alla kommuner på Åland, Landskapets intrastukturavdelning samt näringsnämnden.

KD Rothberg vill att en person kan få betalt och ta ansvar för denna fråga, så vi vet att de går vidare, en projektledare helt enkelt. Vi behöver också kommittéarvoden. Men för att kunna ta beslut behövs en projektplan och en kartläggning fortsätter ledamot Rönnlöf. Detta kommer innebära stora investeringar och förändringar runt om i hela Åland. Projektledningen behöver tilläggsbudget från Landskapet.

Ledamot Numminen vill lyfta frågan hur kommunerna skall involveras i Ringväg Åland100, tex. gällande skyltuppsättning. Ledamot Numminen önskar att nämnden prioriterar inflyttning till skärgården före Ringvägsprojektet för hon anser att Ringvägsprojektet hör till destinationsutveckling som inte är nämndens huvudsakliga område.

Ledamöterna Erikson och Janson ställer sig positiva till Ringväg Åland 100 Detta skulle vara ett projekt för hela Åland.

Beslut:

Ordförande driver arbetet vidare gällanden Ringväg Åland 100 och startar dialogen med Åland100 projektet. Ledamot Numminen kontaktar Visit Åland gällande potentiellt samarbete gällande Ringväg Åland 100. KD Rothberg påbörjar förankringsprocessen med alla kommundirektörer på Åland vid deras nästa gemensamma möte. Han har också frågor Ålands Näringsliv om där finns intresse att jobba vidare med ringvägsfrågan. Ålands Näringsliv var intresserade av frågan. Nämnden ser att samarbete är nödvändigt mellan näringsavdelningen, infrastrukturavdelningen, Visit Åland samt Ålands Näringsliv.

6. Ärenden rörande skärgården

Inget att rapportera

7. Övriga ärenden

Inget att rapportera

8. Mötets avslutande, nästa möte

Nästa möte kommer preliminärt att hållas 26.5.2021 kl.13:00

Mötet avslutas kl.15:00

Protokolljustering

Fredrik Karlström, ordförande

Ort, datum

Jomala, 12.3.2021

Agneta Wackström, sekreterare

Ort, datum